

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 91 (22061)

2020-рэ ильес

ШЭМБЭТ

ЖЬОНЫГЪУАКІМ и 23-рэ

ОСЕ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмикі къэбархэр
тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Жъоныгъуакім и 24-р — Бирам мэфэкі

Тичыпіләгъу лъапіләхэр!
Нэкімазэр зэрэшүүхү-
шэмрэ Бирам мэфэкі-
шомрэ апае тышбуфэгушо!

Быслымэнхэм анахъеу
агъельеплэрэ мэфэкіхэм зэ
ащищым къыхэшти исьлам
динир цыфыгъэм, мамыр-
ногъэм, зэгурыоногъэм,
социальна зыпкытыногъэм
зэрафэлажъэрэр, кылпэблэ-
гъэм гукэгъу фэпшын, уфэ-
гумекын зэрэфаам зеряхы-
гъэр.

Дин, лъепкъ зэгурыйоногъ-
эмрэ шэн-хэбзэшүхэмрэ
якъеухуумэн иахышишо зэрэ-
хишыхъэрэм фэш! Адыгэ
Республикэмрэ Пшызэ шъо-
лырымрэ ащицсурэ быс-
лымэнхэм я Диндэлэжъапл-
лъешуу тизэрэфэрэзэр къе-
тэло.

Адыгейим ис быслымэн
пстэуми псауногъэ пытэ,
щылекішшу ялэнэу, насыпы-
шонхуу, дунаир мамырэу,
януагъохэм гъот арыльэу
щылэнхуу тафельяло!

Тхъэм шъуинакы къабыл
еш, Нэкімазэм псэпшлагъэу
шъушлагъэхэр шъуфегъеба-
гъох!

Адыгэ Республикэм и
Лышхъэу, Урысые
политикэ партиеу
«Единэ России» и Ады-
гэ регион къутамэ
и Секретарэр
КъУМПЫЛ Мурат

Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 91 (22061)

2020-рэ ильес

ШЭМБЭТ

Жъоныгъуакім и 23-рэ

ОСЕ Гъэнэфагъэ ииэп

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмикі къэбархэр
тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGOICE.RU

Къэмъилъэгъорэ пымкіэ бэнэныгъэр

Аужырэ мэзитум дунаир зэлзызыыгъ узым Адыгеири зэрэфэлъэкіеу ебэны. Урысыер зэрэпсаоу тштэмэ, сымаджэхэрэр нахъ макіэ хъуххеу гупчэм щиублагъ, тиреспубликэкіэ ар къэтон тльэкыщтэп. Ау узыр нахъ къасэуи къизэрэднэсыгъэм къихэкіеу, нахъ охътешум джыри тизэрэнэмсыгъэр нафэ.

Щэфаклохэм яфитыногъэхэмрэ цыфхэм ягупсэфыногъэхэмрэ федеральна къулукъум и Гъэлерышланлэу Адыгейим щылажъэрэм ипащшу Сергей Завгороднем гущылэгъу тифхэхъуу зуум тишъолъыр зызэрэшиу-шомбгъурэм ыкы ащ икъыхъэштийнкіэ, зимыушомбгъунымкіэ ашлэрэм, цыфхэм зыкъы-

зэрэтфагъазэрэ упчіхэм афэгъэхыгъэу.

Бэ ыгъэгумэкырэр коронавирусум икъыхъэштийнкіэ улъякунхэр зышы зышоигъохэм ылкіэ хэлъеу ар зашуахын фаемэ.

Сергей Завгороднем къизэриуагъэмкіэ, зуум игъеунэфын дистрессахъагъэхэр республикэм

непэ лаборатории З щэлажъэ. Ахэр къэбзэногъээмрэ эпидемиологиремкіэ АР-м и Гупчэ, зэпахыре узхэмкіэ республика сымаджэшым, къышо-венерологическе узхэмкіэ республика клиническе диспансерым къашызшуахыгъэх. Мыхэм улъякунхэр ылкіэ хэмийлъеу аща-шых. Коронавирусум ебэны-

гъэзетыр къипфахынэу къиптхыкымэ; мэзищым телъятахъэмэ — сомэ 403-рэ чапыч 92-рэ. Мы индексыр фэгъэкотэногъэ зиэ цыфхэр ары зыгъэфедэн зылъякыщтэх:

Мэкьюогъум и 1-м къышегъэжьагъэу и 10-м нэс фэгъэкотэногъэ зышылэхъеу Урысыем и Почтэ къегъэнана. Ащ тэри тыхэлажъэ, а уахътэм къыкыцэгъэзетым сомэ 705-кіэ шъуклэхэн шъульзкыщтэх.

(Икіух я 3-рэ н. ит).

Тигъэзетеджэ лъапіләхэр!

2020-рэ ильесым иятонэрэ ильесныкъо телъятахъэу гъэзетэу «Адыгэ макъэр» къизытхыкы зышоигъохэм апае мыш фэдэ уасэхэр Урысые Почтэм къигъэнэфагъэх:

индексэу П4326-рэ зиээр — сомэ 825-рэ чапыч 96-рэ мэзихым гъэзетыр къипфахынэу къиптхыкымэ; мэзищым телъятахъэмэ — сомэ 412-рэ чапыч 98-рэ;

индексэу 3816-рэ зиээр — сомэ 807-рэ чапыч 84-рэ

мэзихым гъэзетыр къипфахынэу къиптхыкымэ; мэзищым телъятахъэмэ — сомэ 403-рэ чапыч 92-рэ. Мы индексыр фэгъэкотэногъэ зиэ цыфхэр ары зыгъэфедэн зылъякыщтэх:

Мэкьюогъум и 1-м къышегъэжьагъэу и 10-м нэс фэгъэкотэногъэ зышылэхъеу Урысыем и Почтэ къегъэнана. Ащ тэри тыхэлажъэ, а уахътэм къыкыцэгъэзетым сомэ 705-кіэ шъуклэхэн шъульзкыщтэх.

Редакциер.

Жъоныгъуакім и 24-р — славян тхыбзэмрэ культурэмрэ я Маф

Адыгэ Республикэм щыпсэухеу льытэнгъэ зыфэтшыхэр! Тичыпілэгъу лъапілэхэр!

Славян тхыбзэмрэ культурэмрэ я Мафэ фешт тышууфегушо!

Я Х-рэ лэштэгъум апэрэ славян хъарыфыльэр кызызэрэхахыгъэр славян лъэпкъхэмкэ тарих мэхъанэшо зиэхъугъэшлагъеу щытыгъ. Тхыбзэм амалышу кытыгъ Ижъирэ Урысыем хэхъонгъэ юшынымкэ, дунэе литературэ-художественэ творчествэм илахьышу хишыхъанымкэ.

Цыф лъэпкы 100-м ехъу зерис, культурэ бай зиэтиレスпубликэ щыпсэухэрэр зэрэзэгүриохэрэр, зэрэзэдэгүшүлэхэрэр урысыбзэр ары.

Республикэми хэгъегуми щыпсэухэрэмрэ гээснэгъэмрэ алашхъэ ит пшъэриль шхъялэхэм ашыщ бзэмкэ байныгъэхэр къеухъумэгъэнхэр,

урсыбзэр дэгъую зэгъешигъенир.

Славян тхыбзэм гьогоу къиклугъэр икью тшэн, тихэгъэго икультурэ кэн къетуухъумэн, мамырныгъэмрэ лъэпкъ зэгурлыонгъэмрэ агъельапілэхеу ныбжыкъэхэр тпүнхэ фае, урсыбзэм джыре обществэмрэ дунаимрэ мэхъанэшо зеращыриэр зыщыдгъэгъупшэхъущтэп.

Тичыпілэгъу лъапілэхэр, псауныгъэ пытэ шууилэнэу, Адыгейми, Урысыеми алае гъехъегъакъэхэр шуушынену шууфэтэло!

Адыгэ Республикэм и Лышхъээу, Урысые политики партии «Единэ Россиям» и Адыгэ регион къутамэ и Секретарэу Къумпил Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэмрэ Пшызэ шъольырымрэ ашыпсэурэ быслыымэнхэу льытэнгъэ зыфэшшыхэрэр!

Мыгъэрэ Нэкімазэр адрэ ильэсхэм афедагъэп. Зэпахырэ узэе коронавирусым ыпкъ къикыкъэ тимэштихэр зэфэтшынхэ фае хъугъэ, тиунэхэм тарысэу тхъэлэхүхэр тшыгъэх. Ау мээ клоцым шуушлэнэр зетхъаным ар пэриохуу фэхъугъэп.

Джы мары къэсигъ быслыымэнхэм ямэфэкшхуитум язэу Бирамыр. Нэкыр зэрэтиухыгъэм ар ишыхъат.

Льытэнгъэ зыфэшшырэ быслыымэнхэр! Адыгэ Республикэмрэ Пшызэ шьольырымрэ ашыпсэурэ быслыымэнхэм ямэфэкшхуитум язэу Бирамыр. Тхъэм ыштэнхэу, аш игукъэгъу къышуулыгъэснэу, мамырэу шуупсэунэу шууфэсэло.

хальхэм шуудэмыхъанэу, хъэклапіешумыкъонэу тყыкышьоджэ.

Сэ сшхъэки, Диндэлэжжапіем ыцкъэки Адыгейим ыкыл Пшызэ шьольыр ашыпсэурэ быслыымэнхэм Бирамымкэсафегушо.

Нэкыр зыыгъым ыэпилэгъу зищикалагъэхэм иштуагъэ аргъэки, гүкэгъур, цыфыгъэр къыхэфэх. Мээ лъапіэм шууильэхүхэр, шуушлагъэу зешүхъагъэр Тхъэм ыштэнхэу, аш игукъэгъу къышуулыгъэснэу, мамырэу шуупсэунэу шууфэсэло.

Адыгэ Республикэмрэ Пшызэ шьольырымрэ ашыпсэурэ быслыымэнхэм ямуфтиуу Къэрдэн Аскэрбый.

Владимир Нарожнэр: «Псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэзэгъэ Іофышэмэ зэкіэмти тхъашьуегъэпсэушо ясэло»

Зэпахырэ коронавирусым ыпкъ къикыкъэ сымаджэ хъугъэхэм язазхэрэ медикхэм парламентариехэр ыэпилэгъу афэхъух.

гъэлэшьшыгъэ шыкіэм тетэу юфтхабзэхэр щыреклокых, унэмэ къарыкынхэр щыпсэурэ цыфхэм афадэрэп.

Мыщ медицинэ бригадих щэлажэ, мафэ къэс амбулаторнэ сымаджэхэр аупльэклюх, компьютернэ томографиер аргъэклу.

— Псауныгъэм икъэухъумэн ицилажсэхэрэм тхъашьуегъэпсэушо ясэло. Зэкіэмти къыдгурэло ахэм къинэу альэгъурэр ыкыл ар нахь пынгыз зэрафашыщтын ренэу республикэм иштэхъэтетхэр зэрэвильхэр къыхэзгъэцчи силюггу. Сымоджэсэхэм яматериально-техническо

базэ зэтэрагъэпсэхъажыс, аш даклоу ахыцэ төдээу Президентым кынгъэнэфагъэхэр игъом ыкыл икью зэрэлжэхъащтын аналт. АР-м и Лышхъэу Къумпил Мурат ежь иштэхъэлээ и Іофыгъол лэлэлэ, — къылуагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм.

Иофшэгъухэу шуушлээ юфтхабзэм къыхэлэжагъэхэм зэрафэразэр Нарожнэм къыхигъэшыгъ.

— Тызэгъусэмэ, мы тапэ къикыгъэузым тыпшигъон тлэжынч, — къылгыгъэтхъыгъ В.Нарожнэм.

Язекіуакіэ зэрэмьтэрэзыр агурагъэло

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэорышланлэу Адыгэ Республикэм щылэм юфтхабзэу «Хыкум приставхэр — къелэцыклюхэм апай» зыфиорэр ильэс къэс зэхещэ.

Алиментхэмкэ чыфэхэр къаыхыжыгъэнхэм пae зипшэрильхэр зымыгъэцкъээр ны-тыхэм адэж хыкум приставхэр маклюх, ахэм адэгүшүлэх, язекуякэ зэрэмьтэрэзыр агурагъэло. Сабыим илпүнкэ хэбзэгъэуцгъэм къыгъэнэфэрэ лъэнэхъохэр зымыгъэцакъэхэрэм административнэ пшэдэкъижэ зэрахьыщтын дакло, уголовнэ юфи къафыззуахын зэральэхыщтыр арало. Зэдэгүштэгъухэм ахэлжэх динлэжхэр, муниципальнэ образованихэм япащэхэр, гурьт еджаплэхэм

япащэхэр, къэбар жуугъэм иамалхэм ялтыклохэр, нэмыхъхэри.

Джаш фэдэу къелэпуплээр зымытхэрэм юф зыщашиэрэ организациехэм ябухгалтериехэр хыкум приставхэм аупльэклюх, охтэ гъэнэфагъэм къэралыгъом икъинхэ зэрэфимытхэм фэгъэхыгъе унашьохэр ашых, административнэ хэбзэуконоғъэ зэрашыгъэмкэ протоколхэр зэхагъэуцох, уголовнэ юфхэр къызэеуахых, чыфэ зытельхэм ямыльку арест атыральхээ, юфшеплэ чыпилэ зимишэхэм цыфхэм юфшланлэ языгъэгъотырэ гупчэм иучет хагъэуцох. Мы унашьохэм зэкэми пшэрыльзэу ялэрэ — сабийхэм къатефэрэ алиментхэр игъом ыкыл бирсир къыпымыкъэу нытихэм къатыныр ары.

Хыкум приставхэм ильэс къэс зэхашэрэ юфтхабзэу «Хыкум приставхэр — къелэцыклюхэм апай» зыфиорэм шуагъэ къызэритьэрэ щылэнгъэм къыгъэлэгъуагъ, зэрагъэнэфагъэмкэ ар тапэки рагъэклызэ ашыщ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэорышланлэу АР-м щылэм ипресс-къулыкъу.

Нэбгырэ 622-мэ къахагъэшыгъ

Жъоныгъуакім и 22-м сыхьатыр 10-м ехъулэу зэпахырэ узэу коронавирусир Адыгейим щыпсэурэ нэбгырэ 622-мэ къапыхъагъеу агъеунэфыгъ.

Ахэм ашыщэу нэбгырэ 328-мэ язазх (чэц-зымафэм нэбгырэ 31-рэххэгъ), хъужыгъэр — нэбгырэ 285-рэ (чэц-зымафэм нэбгырэ 11-кээ нахьыбэхъагъэ, зидуна зыхъожыгъэхэр нэбгырэ 9 мэхъу (чэц-зымафэм зы нэбгырэ хэхъуагъ).

Нэбгырэ 622-р Республикэм имуниципалитетхэм атегощагъэу:

- Красногвардейскэ районыр — 166-рэ,
- Мыекъуапэ — 154-рэ,
- Тэхъутэмькье районыр — 99-рэ,
- Адыгэхъалэ — 89-рэ,
- Теуцожъ районыр — 50,
- Мыекъопэ районыр — 49-рэ,
- Кощхэблэ районыр — 8,
- Джэдже районыр — 5,
- Шэуджэн районыр — 2.

Къэмыйлъэгъорэ пымкІэ бэнэныгъэр

(Икэух).

Уплъекунхэм ахагъахъо

Джырэ уахтэм Адыгеим щысымаджээрэм якъыхэгъэ щынкІэ уплъекунхэу ашыхэрэм ахагъахъо. Гущылэм пае, мэлыльфэгъу мазэм уплъекун 15713-рэ зэхажагь, мы пчагъэр гъэтхалэм рагъеклоокыгъэм фэдэ 7-кІэ нахьыб. ЖъоныгъоکІэ мазэу итым пыкыгъэ уахтэм уплъекунхэу ашыгъэхэм япчагъэ 17626-рэ, мыр процент 12,2-кІэ нахьыб мэлыльфэгъу мэзэ псам зэхажагъэм нахьи. ЫпшъекІэ зигугу кыщытшыгъэ лабораториехэм мафэ къэс уплъекун минирэ ныкъорэм нэс ащаши. Сергей Завгороднем кызыриуагъэмкІэ, тестхэм япчагъэ еку, ашкІэ гумэкыгъо щылэп.

НепцI хэмыйлъэу къагъэльягъо

Уплъекунхэр зерашыхэрэ тестхэр «хэукионхэ» альэкырэба? Мы уплЧэр бэмэ къатэу зэхэтхэх.

— Зэпахырэ узэу къежэгъакээр цыфхэм къапыхъагъэмэ зэгъэшэгъэним тегъэпсихъагъеу тест шыкІэм тетэу уплъекунхэр зэшлозыхырэ лабораториехэр аккредитации зэрэгтэхэу щытых, мы уплъекуныри ашызешуахыхэрэм къахиутыт. Арышь, тестхэм къагъэльягъорэм непцI хэльэп, — къытыжыгъыгъэр джэуап Сергей Завгороднем.

Мыдаюхэу узыр зэкІеклоштэн

Шапхъэхэу узым земыгъэшувомбъу гъэнимкІэ альэнэфэгъагъэхэм къакырагъэчэу джырэ уахтэм аублагь, ау сымаджэхэм япчагъэ хэмыхыкы зыхыкІэ, ахэм джыри къафэдгъэжэжын тлъекыщ.

Щынагъоу щылэм инэпээпль хүгъээ Красногвардейскэ районым ищисэ — хъадагъэм цыфхэм бэдэдэ зэрэшызэрэу гоингъэм

къэгъеуцугъэним фэш, ау ежь зыфхэм къагурымыомэ ёкы къарапорэм емьдэухэмэ, пстэури пкІэнчэх хууцт.

Пстэури сымэджэнхэ фая?

Гриппыр, пэтхъу-утхъур кызэрязырэм фэдэу коронавирусымкИ джыри пстэури сымэджэн фая? Мы уплЧэр анахыбэу цыфхэм къатэрэм ашыщ.

— Пэшшорыгъэш юфхъабзэхэр зэрахъэхэ зыхыкІэ, сымэджэнхэх, — elo Сергей Завгороднем.

Сыда ахэм ахагъэхэрэр?

Общественнэ чыпIэхэм, транспортным, пчэхэм, ахъщэм, пстэуими зэдагъэфедэрэ орттехникэу юфшапIэхэм ачлэтийм узянэсирэ нэуж, ушхэнным, упщерхъаным апэкэ плэхэр сабынкІэ дэгъоу птхакынхэ фае. Анахьэу унаэл зытебгъэтэн фаер сабын тхъубэкІэ нэгъэупIэпIэгъу 20-м кыщымыкІэ плэхэр птотынэр, нэужум ахэр дэгъоу бгъэчэхэхъяжынхэр ары. Сабынэр сид фэдэми хууцт — вирусыр аш кючлэдэж ешы.

Унэм уимысмэ, сабынэмрэ псымрэ плэкIэмвильхэмэ, спиртыр зыльэпсэ лъэкIэльэ шынхэхэу ашхэрэр кызыдепхъакынхэ фае. АхэмкІэ нахьыбэрэ узпыльхэхъяжымэ, вирусым упшуюхъошт.

Сыдигъуа зыкIо- дыхъыпэштыр?

Мы уплЧэм зэкI пломи хуунэу егъегумэй, ау аш нахь хыльзэхэм ёкы джэуап гъэнэфагъэ зимишэхэм ашыщ.

— Вирусхэр — ахэр псэ зыптихэу щытхэр, арышь, «илыкынхэм» ушыгъуын плэкIэштэп, — къыхегъэщи санитарнэ врач шыхыаэм. — Фэбэ дэдэу ёкы шынгъакэ щымыэ зыхыука, гущылэм пае, гъэмафэм, птхуу-утхъур кызхэхъыкхэу коронавируси зыщыхэр мэхдэхъыкхэ. Тыгъэр цакъэу, ошоу зыхыука, зэпахырэ вирусчэм къахэхъырэ эпидемиехэр мэуцих. Йофхм хэшшикI физиолхэм кызыэралорэмкІэ, фабэу градус 30 ёкы аш нахьыбэ щылэ зыхыука, коронавирусым «ичаныгъэ»

ченэ, тыгъэ нэбзыхэм ар «зэхакыт». Ау COVID-19-р зыгъеклоипэр фабэу градус 70-р ары. Аш нэмийкІэ унаэл зытебгъэтэн фаер вирусыр джыри икьюо зэрэзэмгъэшагъэр ары, ау зыхыука, джыри жыышэ зэфхэхъысжыхъэр пшынхэр.

Сымаджэхэм япчагъэ нахьи хууцыгъэхэр Адыгеим нахьыбэ зыщыхъуцтхэ уахтэри къэшэгъуау зэрэштыр Сергей Завгороднем кыыуагъ. Ар зэллитыгъэр цыфхэм язекуакI. Медицинэм иофышэхэм, хабээм зэшшуахырэ пстэури пкІэнчэ ашыын алъэкIышт цыфхэм гугууемылныгъэ кызхагъафэ зыхыука. Гущылэм пае, Красногвардейскэ район закъомкІэ пчагъэхэр мыш фэдэх: унэм кымыкынхэмкІэ постановление 397-рэ аратыгъягъ, мыхэм ашыщэу 155-р сымаджэхэм яунхээм зашагъэхъуцтыгъ, 242-р

уальхэр нахьыбэрэ атхакынхэр ахэм ашыщих. Шэпхъэ пстэури зэрэгтэцакIэрэм лъэпльэх къулыкы зэфшэхъафхэм ялтыклохэр зыхэхъэгъэхэ улъекло купхэр. Кызызэуахыжыгъэхэм ялошшэн зэрэзхэхэрэм гъэлэшыгъеу анаэ атет, къэбарыр Адыгеим и Лышихъэ зипэшье Оперативнэ штабын Ieklagaхъэ. Шапхъэу щылэхэр зыукохэрэм администривнэ пшэдэкъиж къяжэ. Пстэууми ежь ышшхъэкІэ ынаэ атет республикэм ишащэу Къумпыл Мурат.

Мыш дэжым кызхэгъэштыгъэн фае ежь цыфхэм сакыныгъэ кызызхагъэфныш, щапIэ, юфшапIэ е цыфхэм фэл-фашихъэр зыщарагъэгъотыхэрэм ашыщ горэм шапхъэхэр ашамыгъэцакIэхэр запъэгъукІэ, щэфаклохэм яфитынгъэрэ цыфхэм ягupsэ-фынгъэрэкІэ къулыкыум макъэ рагъэун зэрэлхэгъэштыр. Телефоны: 8 (8772) 52-12-05. Мыш чэчи мафи юф ешэ.

Илъягъэу ошы- нэмэ, е пшюаш мыхъурэм...

Узэу къежъагъэм цыфхэм яжууцхэр купитуу ыгощыгъэх — Илизын къаратыгъэмийн унхэхэм къарыкынхэмкІэ щынхэхэрэмрэ зышюаш мыхъухэрэмрэ.

ахэм яуцогъуцхэр. МэфитуукІэ узэкIэлбэжымэ Оперативнэ штабын изэхэсгыгъо Сергей Завгороднем кызыэрэшигъэхэмкІэ, унэм исынхэ фаеу унашьо зыфашыгъэхэм ашыщэу 17-мэар аукъуагъ, 10-мэ ялофхэр хыкумым зэхишигъиу агъахыгъаах.

Жыышэу юфшэнэир рагъэжъэжы- гъба?

Щынхэгъэр ыпекI лъэкIуатэ, экономикэм, цыфхэм ягъоти зэрар якы хууцтэп, ау щытми чэнагъэу ашыгъэр бэ.

Мы зэпстэури, медицинэм иухазырынгъи, узым пшэштэкIогъэнимкІэ къадэхъугъэри къыдыхъалтыгъэх, къэралыгъоми, шольтырхэм якъэгъэлэгъонхэм ялтыгъэу яхбээз къулыкыухэм унэшшо гъэнэфагъэхэр ашыгъэх. ХъызметштапIэхэм, къэлэ транспортны, тучанхэм ашыщхэм, бэдээрхэм тлэкIу-тлэкIоу ялошшэн рагъэжъэжьэу аублагь. Къыхэгъэжъыгъи фэе, санитарнэ-эпидемиологическое шэпхъакIэхэу щылэхэм адиштэхэрэр арых Илизын зэрэгтэхэхэр.

Анахь шыхыаэр — пэшшорыгъэш юфхъабзэхэм язехъан. Цыфхэр зэпчагъэхэнхэр, ахэр вирусым ёкы зызыухъумэштхэхэу шэлжэхъафхыгъэ шуашхэр ашыгъынхэр, джэхашшохэр, псэ-

Лъэпкъым ижъуагъу

Псынкэ сфэоштэп! Ау уфэтхэн пльэкъышт лэжъакъом, шэныгъэлэжым, лыхъужым, зыгорэм игъэхъагы, ау тхэкъо цэрылом уфэтхэнир псынкэ юфэу щытэп.

Хая! Тхэнимрэ, усэнимрэ, гүщиэм идэхагъэрэ зэрафэлазэм фэшэп. Тхакъом игупши сэ нэпкъыхэр лъагэх, ишалхъэхэр инхэх, сый фэдэ юфи еклонлакъе фырил шыхафы. Ары лъэпкъыр зыгъэлэпкъырэр, плэшлэгъухэр зээзыгъырэр, хахо илэу тидунай лъызыгъэхуатэрэр!

Зы лэшлэгъу нахь мышлэми тыкъызыххуягъэр, Мэшбэшэ Исхъакъ Кавказ заор, граждан заор, блэкъигъэ зэошхор къэзашэжъырэ цыфмэ ахэтигъ, тэ тильэхъан совет хабзэм итыгъэ зыщиетыгъэмрэ зыщыкъохажыгъэмрэ ахэтигъ, непэ къэхъурэ ныбжыкъехэр нэфэшхъаф гупшиэмэ ахэхъу къэхъух. А пстэуми шапхъе уафэхъоу уафэтхэнир, зээпахиэз ахэм тхэнир лъагъэктэнир псынкэ юфэп. Къэкошт лъе-

хъаным нэмикэ еплъыкъехэри, еклонлакъехэри, тхакъохэри къиздихъинхэ ыльэкъышт, ау ахэр зыгъэшхэкъыштхэр, зыгъэшькъыштхэр непэрэ лъапсэр ары, лъэгаплэу зытетыштхэр непэрэ нэпкъыхэр ары. Ары тхэкъо-усакъом уфэтхэнир псынкэл сэзыгъялорэр. Мэшбэшэ Исхъакъ — адигэ литературам ишэхъэ инхэр зыгъэтихи, лъызыгъэхуатэхи, лъэпсэшту фэзышыгъэхэм зэу ашыц. Лэшлэгъу пчагъэм лъэпкъым игупшисэхэр, игумэкъехэр ыгъуохээз, ыукъэбзыхээз игъэшэгъогу къыкъулагъ. Ыгуги ыпсэ зыхэль тхыльхэр джэрлэджэхъу джы къытэджехъих. Зы лэшлэгъоп, плэшлэгъуитлон ахэм амакъэ зытштыр. Тхакъом лъэпкъыр ыгъэлэплэу уасэу фишыгъэм фэдиз ежими лъэпкъым къыфишыгъыгъ. Непэ усакъом

ыкъуачлэрэ игупшисэш зыпкын зедитых. Идунаи ины! Иогуи лъагэ! Икъэлэмьги чаны! Лъэпкъыр джыри Исхъакъ щэгугын ихъесэ шлагъэ къышимыгъакъе, илэжыгъэ бэгъуагъэ хахъо фишизэ бэрэ посунэу.

Мафэхэр мэхъух
Шум сифээшшэу,
Сыгу пэблагъэхэр
Сльэгъу сшоигъохэу.
Джащыгъум апэу
Сыгу укъихъагъэу,

Птхыгъэм сяджэ
Сафээшшыгъэу.

Ины дунаеу
О къытфэшшыгъэр
Усэхэр жуагъоу
Огум ипхъагъэу!
Лэшлэгъу пчагъэу,
А зынагъэр,
Сшэрэп убгъэу
Зэрэдэфагъэр.

Лъэпкъым ихъишъэ
Лъэпкъым ишшишъэ
Саусэрыкъоу
Къытфэххыжы!
Тыдэ тыкъуагъэу
Гъогу тытенагъэмэ,
О уиорэды
Тыкъыхещыжы.

Дахэшы дахэ
Уигугъэ нэпкъхэр!
Уихъесэ шлагъэ
Игъоу мэшхъальэ!
Джыри уипсалэ
Лъагэу зеэты,
Уичыльэ гъогуи
Хъалэлэу okу.

О уиорэдхэр —
Нэфынэх, чэфых!
Угу ифэбагъэ
Тыгъэу къахэпсэ.
Гукъэо нэпсихэр

Джыри гъушыгъэп,
Лъэпкъым икъинхэм
Уакъыхэхыгъэп.

Чэшырэ мэхъу
Сэри сыгугъоу,
Псальэ сильхыбуу
Гъогу сытехъагъэу.
Джащыгъум мэхъу
Пщэу къельхыгъэм
Убгъэ хэль жуагъом
Сыкъыхищыжы.

***
Мафэр къасэу
Зэклэнэжьими,
Гугъэр жуагъоу
Тапэ ит!
Ехъыжъагъэу
Шым тытесми,
Тыкъемыхъэу
Гъогу тытет!

О сигуапэу
Сыпфэльяло:
Уигухэлхэр
Мыкъосэнхэр!
Уалэ итэу
Гугъэр къорэм
Укъэхъэфэ
Улсэунэу!

ГҮҮКІЭЛІ Нурбай.

Лъэпкъ искуствэр — тибайныгъ

«Ислъамыем» дунайм къыщеплъыгъэх

Радиомкэ къэтынхэр зыщызэхащэрэ «Щэрджэс-ФМ» зыфиоу Москва дэтым ипащэу Хъесэе Тимур къэшакъо зыфэхъугъэ юфтихъабзэм дунайм щеплъыгъэх.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо орэдьо-къэшъюкъо ансамблэу «Ислъамыем» ихудожественэ пащэу, Урысъем, Адыгейим янароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслъянрэ ткъюш Къэрэйтэ-Бэлькъярым щаплугъэ Хъесэе Тимуррэ зээгъынгъэ зэдашы, онлайн-видео концертэр нэклубъом къыщацъэлэгъуагъ.

Урысъем изаслуженнэ артисткэу, Адыгейим инароднэ артисткэу Хъокъо Сусанэ, Адыгейим янароднэ артистхэу Агъыржээ-нэкъо Саныет, Къумыкъу Шамсудин, Мышъе Андзаур, Адыгейим изаслуженнэ артистхэу Тыгъужъ Асыет, Эльдарэ Айдэмыр, Шымырээ Казбек, артистхэу Нэгъой Азэ, Дзыбэ Русълан, композиторэу Нэхэе Аслъян «Ислъамыем» паэ зери-гъэфэгъэ произведениехэр къытфэтхагъэхэм ягущы-

«Нарт рапсодиер», «Ныдэльф мэкъамэхэр», «Сермафэр», «Сиорэдэр», Айдэмыркъан фэгъэхъыгъэ орэдхэр, фэшхъафхэри артистхэм агъэжъинчыгъэх.

Мышъе Андзаур пышнэмкэ къадежъуагъ, орэдхэри къадиуагъ. Пышнэр ыгъэбзэрэбзээз, лъэпкъ орэдьошхъохэр Урысъем имызакъоу дунайми щиплэгъэх.

Зэфээшшыгъэх

— Цыфхэм тафээшшыгъ, концертхэр къафэттын тымыльэкъеу уахьтэр зыщыдгъэкъорэ лъэхъэнэ къиним Хъесэе Тимур хэкъылэгъэм фэш лъэшэу тифэрэз, — къытиуагъ Адыгэ Республикаем инароднэ артистхэу Къумыкъу Шамсудинэ. — Къэгъэлъэгъоным еплъыгъэхэм къытфэтхагъэхэм ягущы-

— Италием, Германием, Чехилем, нэмикэ хэгъэхүм къащытэпльгъэх, — тизэдэгүштэгъэхуу лъэгъэхуатэ Мышъе Андзаур. — Израиль щипхэу Нэпсэу Симэ, Натхъо Саусыр, Тыркуем

ишипсэурэ Бгъуашэ Инхъам, нэмикэ тильэпкъэгъухэу къытфэтхагъэхэм ташлэгъэшэйон. Адыгэ орэдхэр, мэкъамэхэр дунайм зэрэшызэхахыгъэхэм егъэгушхо.

Москва, Санкт-Петербург, Шъачэ, Къэрэйтэ-Бэлькъярым, Къэрэшшээ-Щэрджэсъим, Адыгейим ашигпсэухэр къэгъэлъэгъоным еплъыгъэхэм композиторэу Нэхэе Аслъян тызэрэшгъэгъозагъэу, артистхэр яунэ-

тиартистхэм къэгъэлъэгъоным изэхэшакъохэм «тхашууегъэпсэу» къараложбы.

Псэ зыптыт концертхэм цыфхэр афээшшыгъэхуу тиартистхэм къяжх. Якъэсэ орэдхэр зэхахы, лъэпкъ къашшохэр алъээр аштоигъу.

«Ислъамыем» ихудожественэ пащэу Нэхэе Аслъян тызэрэшгъэгъозагъэу, артистхэр яунэ-

хэм арысхэу концертхэм зафагъэхъазыры. Анахъэу тызыгъэгушуагъэхэм ашыц лъэпкъ орэдьо-къэшъюкъо ансамблэу зэрагъэфэнхэу зэрэфежьагъэхэр. Быслымэн динным фэгъэхъыгъэ орэдхэр «Ислъамыем» тыритхэштых, концертхэм, лъэпкъ зэхахъэхэм ашыцзэхтхыщых.

ЕМТЫЛЫ Нурбай.

ЖъоныгъуакІэм и 27-м зичэзыу зэхэсигъор илэшт

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Президиум зэхэсигъоу илагъэр республикэ парламентым и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм зэрищаагь.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Ц-рэ зэхэсигъою 50-м ехүумэ щахэппла гъэх.

Парламент комитетхэм яхъаматхэм комитетхэм язэхэсигъохэм зыщатегущыиэльхэхэ ыкли хэлпээнхэу Президиумым раҳылгээгэ юфыгъохэм зэрадэлжэхээр афэгъэхыгъэу къалотагь. Ахэм ашыщых Адыгэ Республикэм изаконопроектхэу хэбзэлахь режим гъэнэфагъэу «Профессионаланэ хахъомкэ хэбзэлахьыр» Адыгэ Республикэм щагъэфедэу зау-

блэштых, бюджет юфхэм, къэралыгъо граждан къулыкум ыкли нэмиклхэм афэгъэхыгъэхэр.

Зичэзыу зэхэсигъом зыщаагэппла юфыгъохэм ахъягъэхьагь Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхъаматэу М.В. Мишустиным фигъэхыгъщ тхыльыр. Урысые Федерацием и Правительствэ 2020-рэ ильэсым мэлъильфэгъум и 24-м ышыгъэ унашьюу № 576-р зытэтэу «Предпринимательстве цыклумре гуртымрэ апъльхэу урысыем иэкономикэ ио-

траслэхэм ашылажъэхэу коронавирусым ыпкъ къикыкылкэ анахъэу зэрар зыхыгъэхэм 2020-рэ ильэсым федеральнэ бюджетым исубсидиехэр зэрэлжклагъэхьащтхэ Шыкылэр ухэсигъэнэм ехылгагъа зыфиорэм зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм ар фэгъэхыгъ.

Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Улпъеклу-лытээкэ палатэрэ цыфым ифитынгъэхэмкэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм Ѣылэмрэ 2019-рэ ильэсым юфуу ашлагъэмкэ яотчехэм ядэунхэу, Урысые Федерацием ишъольтигъэм ялъыкло къульхэхэр къяшакло зыфэхъугъэ юфхъабзэхэм яхылгээ тхыльхэу парламентым къылгъягъэхэм ахэлжээнхэу рагхуухьэ. Президиумым изэхэсигъо унашьюу зэрэштаагъэмкэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изичэзыу зэхэсигъо жъоныгъуакІэм и 27-м Ѣылэшт.

Депутатын ишГухъафтын

Коронавирусым зимушъомбъунымкэ шэпхъэ гъэнэфагъэхэм республикэр зарыгъозэрэ лъэхъанми парламентариихэр социальнэ хытыухэмкэ, электрон почтээкэ е онлайн амалхэмкэ хэдзаклохэм альээсих.

Гушилэм пае, мы аужыре лъэхъаным нэбгыре 50 фэдизмэ жэрылоклэ е тхыгъэкэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм зыкынфагъэзагь. Зэкл пломи хуунэу ахэм яльдуухэр афагъэцэлгээх. Парламентым идепутатэу Бастэ Хыисэ иунэе мылькукэ планшетэу кыншэфыгъэр Тэу Русльян иунагъоу Мыекуапэ дэсүм ратыгь. Русльян я 2-рэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ ил, ишхъэгъусэ юф ышээрэп, ильэсихэрэ илъесипширэ зыныбжь сабыиту ил. Ишшээжъэхьиу туртын еджалэм чэсир идесэхэр ыгъэцэлжэхъинхэмкэ планше-

тым фэнүкъоштыгь. Ау унагьом аш фэдэ амал илагъэлти, Тэу Русльян Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм зыфигъэзагь.

— Зэпахыре узым зыкыншиштэгэе апэрэ мафэхэм къашгэжъягъэу сэкъатныгъэ, гъот маклэ зиэхэм зэрадеэхэрэ, ящыклэгъэ препаратхэм, зызраухъумэрэ пкъыгъохэм якъэшэфынкэ медицинэ учреждениехэм Ѣэпыгъэгъу зэрафхъухъэрэм афэш парламентариихэм лъэшэу сафэрэз. Анахъэу зыцэ кынхэзгъэшмэ сшоийн юфхэм чанэу

апыль депутатэу Бастэ Хыис ары. Аш илэпилгэгъу Хэгъэгү зээшхом иветеранхэм, социальнэ мыхуумагъэхэм aloklэ. Республикэм илэзаплэхэм медицинэ оборудованиеи ращэфынгу аш сомэ миллион 22-рэ аритыгь, — хигъэунэфыкыгъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм.

Джащ фэдэу аш къызэрхэгъэштигъэмкэ, коронавирусым зимушъомбъунымкэ, экономикэр къемыгъэйхыгъэнэмкэ Урысые Федерацием и Президент, и Правительствэ, Адыгэ Республикэм и Лышильхэ, ими-

нистрэхэм я Кабинет унашьюу зэхэшэгъэнэм депутатхэм аштэхэрэхэм хэбзэ лъапсэ афы- яшылгъэу юф дашэ.

Пенсиехэр

Чъэптиогъум и 1-м нэс

Пенсионерхэм ахъщэ тынэу къафаклохэрэр банкым икартэу «Мир» зыфиорэмкэ къаалкэхъанэу бэдзэогъум и 1-м нэс агъэпсыжын фваеу щытыгь. Коронавирусым зимушъомбъуным фытегъэпсыхъэгъэ юфхъабзэхэм къахиубытэу, ар чъэптиогъум и 1-м нэс афызэклохъагь.

Мы пальзэм зыблэкыкэ ахъщэ тынхэр картэу «Мир» ары нылэп къызэрхэхъащтхэр. Ар банкым счет ѿшыгъэу, банкоматынкэ къызлээгъяхъэхэрэр ары зынэсихэрэ. Почтэмкэ е нэмиклэу пенсиехэр алэкэзгъяхъэрэ организациемкэ къызфакло хабзэхэмкэ, аш тетэу къэнэжьыщ.

Законым къызэршыдэлжытагъэм тетэу картэу «Мир» тэгэхъажыгъээн фэягъэхэм мы уахтэм ар агъэфедэ. Арэу щытми, картэр къаихыхынэу ижье имыфагъэхэри щылэх. Ахэр, коронавирусым зимушъомбъуным пae къагъэнэфэхъэ шапхэхэр аукъозэ, банкым клонхэ ишыклагъэп. Ахъщэ тынхэр нэмикл картэу нахынпекл ялагъэм къихъащт.

Пенсиехэр афэгъэхыгъээ законым къызэршыдэлжытагъэмкэ пенсионерым ахъщэ тынхэр почтэмкэ къыфаклохъащтмэ, пенсиехэр алэкэзгъяхъэрэ организацием къыфихъащтмэ е банкым счетэу ѿшыгъэ къихъащтмэ ехж къыхихын фит. Аш пае лъэу тхыллыр фондым ичылгэ органэу зыпэблагъэм е МФЦ-м

ащитын ылъэкыщт, электроннэ шыкылэр ыгъэфедэн амали ил.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд зээгыныгъэ зыдишыгъэ организациехэр ары ахъщэ тынхэр алэкэзгъяхъанхэу фитынгъэ зиэхэр.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣылэм ипресс-къулыкъу.

Гухэльэу ашыгъэр зэблахъужьыгъэп

Унагъо зэдээзышэн, гухэльэу ашыгъэр джэгу дахэкіе къэзыгъебаин гупшисэхэр зилагъехэм пандемиим иягъе аригъекыгъ. Мэфэкі юфтихъабзэхэр зэхашэн, лахыл-гупсэхэр хъярым кырагъэблэгъэнхэ фитыныгъэ мы уахътэм цыфхэм яэп.

ЗАГС-м и Гъэйорышапіеу Адыгеим щылэм иупчэжъэгъу шхъялэу Джамырэ Заремэ къызэриуагъэмкіе, зызэгозитхэн шлонгъоныгъэ зиэу тхапхэр къэзыгъэхыгъагъехэм зэкім телефонкіе афитеугъэх, цыфыбэ кырагъэблэгъэн фитыныгъэ зэрэмийэштим шагъэвъозагъэх, нэмькі уахътэ къыхахыны хэкылпешоу зэрштыр аралыгъ.

— Зэшхъягъусэ зэфхъун гухэль зиэхэм анахыбэм мафэр лягъеклатах, ау гухэльэу ашыгъэр зэблэзымхъужыгъэхэри къахэгъигъэх, — кылыагъ Джамырэ Заремэ.

— Мыгъэ мэлыльфэгъум и 1-м къыщегъэжъагъэу жъоныгъуакім и 18-м нэс тштэмэ, зэшхъягъусэ хүн гухэль зиэу 106-рэ зэгутахаг. Блэкыгъе ильесым мыш фэдэ уахътэм пчагъэр 227-рэ хүщтгъэ.

Пчагъэхэм къагъэльягъо мэфэкі юфтихъабзэ зэхэзьшэн шлонгъоныгъэ зиэ цыфхэр пандемиер теклифэ ежэнхэ гухэль зэршыгъэр. Анахь мэхъанэ ин зиэ мафхэм ахалтырэр дахэу, ныбджэгъухэр, лахыл-гупсэхэр ягъусэхэу рагъеклокаинэу къыхахы ыкчи мээ заулекіе лыкъолатгъэу зэрхъурэм ыгъэшнихэрэп.

Сыд фэдэ юфыгъу къымыгъэуцоу, гухэльэу ышыгъэр щылэнгъэм пхыришынэу туйбытэгъе пытэ зышыгъэхэри къахэгъигъэх. ЗАГС-м шапхъэу ыгъэуцгъэхэр ахэм аралыгъыкчи аш тетэу зэгутахэштгъэх. ЗАГС-м и Гъэйорышапіеу Адыгеим щылэм къызэрэшцауагъэмкіе, апэрэ мафхэм нэбгыри 10-м шомыкіеу кырагъэблэгъэтгъэх. Нэужым ныбжыкликоу зызэгозытхэштим нэмыкі ЗАГС-м чагъахъэштгъэп.

Джамырэ Заремэ тызэрэшигъэзагъэмкіе, зызэгозытхыкыжырэмэ япчагын пандемиим къыклоу нахь макіе хуугъэ. 2019-рэ ильесым унэгъо 213-рэ зэхэкыжыгъэхэу атхыгъ, мыгъэ — 70-рэ. Мыш уезыгъэгупшисэрэ лъэнэнхээри хэлтих. Цыфхэр унэм зедисхэ зэхъум, нахь зэпэблагъэ хуугъэха, хъауми пандемиим ылкы къыкыкіе ягүхэль лягъэклотагъа? Сыдэу щытми, гумэкыгъор зытеккыкіе, мы пчагъэу къэтхыгъэм зэхъокынныгъэ ин фэмыхъунэу тэгүгэ.

ГҮӨНЭЖХҮҮКЬО Сэтэнай.

Хабзэм зэрарышхо рихыгъ

Урысыем зуухумажынымкіе и Министерствэ имылькоу сомэ миллионилым ехуу — Хэгъэгү зэошхом иветеран ипенсионнэ тын атыгъуу — Мыекъопэ районым идээ прокуратурэ кыхигъэшыгъ.

Прокуратурэм ышыгъэ упплэхунхэм къызэрагъэлэгъуагъэмкіе, запасым щылэм полковникым 1964-рэ ильесым къытыублагъэу ынныбжыкіе къытэфэу АР-м идээ комиссариат пенсие кырытиштыгъ.

1993-рэ ильесым полковникир Америкэм щыпсэунэуэ зэклюжым, аш ипенсие кызэтирагъэуцуагъ. Мыш дэжым

къызэрэхагъэшыгъэмкіе, хэбзэгъэуцгъэу щылэм къызэригъэнафэрэм тетэу тынхэм ильесым зэ ахэпплэнхэ ыкчи къальтигъэхынхэ фэягъ. Цыфыр псаоу зэршылэр къэзышыхъатырэ документыр нотариальнэу гээпсигъэ зыхъукіе, УФ-м и Правительствэ иунашно кыдилытэу ар зыщыпсэурэ чылпэм тыныр фырагъэхъы.

2009-рэ ильесым къыщегъэжъагъэу 2019-рэ ильесым нэс бзэджашлэм полковникир псаоу зэршылэр къизыточыкыре документ нэпціхэр АР-м идээ комиссариат іэклигъэхагъэх ыкчи пенсиер исчэт ригъэхагъ. Нэужым тхапэр ыыгъэу ахьщэр кырихыжыштгъэ.

Документ нэпціхэр алэклигъэхээ АР-м идээ комиссариат

ковникым 2011-рэ ильесым гъэтхапэм идуай ыхъожыгъэу къыхагъэшыгъ. А уахътэм аш иллэйкоу Г. гъэпцагъэ зыхэль зекликоу зэрихъанэу, Хэгъэгү зэошхом иветеран ипенсие кызылэкигъэхъанэу ышхъэ къихъа.

2012-рэ ильесым къыщегъэжъагъэу 2019-рэ ильесым нэс бзэджашлэм полковникир псаоу зэршылэр къизыточыкыре документ нэпціхэр АР-м идээ комиссариат іэклигъэхагъэх ыкчи пенсиер исчэт ригъэхагъ. Нэужым тхапэр ыыгъэу ахьщэр кырихыжыштгъэ.

Мыекъопэ гарнizonым идээ прокуратурэ упплэхунэу ышыгъэхэм къаклэлькоу, бзэджашлэм уголовнэ юф кыфызэхъигъэн фаеу Урысыем и ОМВД-у Мыекъуалэ щылэм материалхэр фыригъэхъигъэх.

2020-рэ ильесым жононгъуакім и 8-м гъэпцагъэ зыхэль бзэджашлэм илээгээхэе ин зэрээрихъагъэм фэшл аш уголовнэ юф кыфызэхъигъэ.

КИАРЭ Фатим.

Күшхъэфэчъэ спортыр

Псауныгъэр агъэпытэ

Республикэм спортымкіе иеджаплэ зыщызыгъасэхэрэм зэнэкъокуухэм зафагъэхъазыры.

— Урысыем ихэшыпкыгъэ командэхэм ахэтхэр язакью күшхъэфачъехэмкіе урамхэм ашызеклонхуу фитыныгъэ аратыгъ, — кытылуагъ. Адыгейим күшхъэфэчъэ спортымкіе и Федерации илаштэу Анатолий Лелюк. — Зэпахырэ узым тыпэуцужызэ, спортсменхэм ялэпэлэсэныгъэ зэрхагъэхъоштшыкіхэм тальхъуу.

Спортым щыцэрилохэе Александр Евтушенкэм, Елизавета Ошурковам,

Стлашту Мамыр хэушхъафыкыгъэу юф зыдашлэжьы. Ольга Дейко Урысыем ихэшыпкыгъэ командэ тайтуу ашыгъигъэхэрэй.

Хэгъэгүм ихэшыпкыгъэ командэ ныбжыкіе хэтхэр Кристина Новиковар, Оксана Бабушкина, Константин Аладашвили, Валерий Исламовыр, фэшхъафхэри күшхъэфачъехэмкіе республикэм иурамхэм ашызеклохуу тэлъэгъух.

ЕМТЫЛЫН Нурбый.

Сериалхэр... Шуагъэ къахьа, хъауми зэрара?

Зэфэхысыжьэу экспертихэм ашыгъехэм зызафэбгъазэкіэ, сериалхэм яптыре цыфхэм лъэнүкъо зэфэшхъафиллым къышмыкіеу шуагъэ къахахы.

Анэрэр — гумәкыгъоу цифыр зыхырэр нахь макіе еши

Загъорэ, психотерапевтхэм къяоліэрэ цыфхэм сериалхэм яптыхээ «загъехъужынэу» apalo. Экспертхэм зэралоремкіэ, бэрэ тоф зышхэрэр, ренэй пшыгъязу зызылтытажхыхэрэр, нэмүкіхэу, шыххэе зыригъязээ псэфыныр зищыкітажъехэр сериалхэм яптыхэмэ яшыагъэ къякышт.

Гъэсэнгъэ гъэнэфагъэ зэонъэгъоты. Йушыгъэ зыхэль сюжетхэм яшыагъэкіэ цыфыр гупшисэн, щылэнгъэр нахь куоу къызэкинъэханам алам илэ мхъу. Джаш фэдэу, тарихыр зыпхырыщигъэ сериалхэм шуагъэ къахьы. Цыфым ишлэнгъехэм ахегъахьо, тапекти тарихыр зеригъешэним къифагъэущи.

Ay, бгъехальхъэм лъэнинкуитү зериэм фэдэу, сериалхэм гумәкыгъохери къиздахын альэкшт.

Анэрэр — чэц мычыыехэр

Цыфым ыгукіэ щечыгъое сюжетхэм зепллыре нэуж, чэцхым хечье жехыныр къехыльэкы. Зэфэхысыжьыр — чэц мычыые къизэреклурэр ары.

Ятлонэрэр — пищрыщ хуунхэмкіэ щынаагъо къеуц

Уштайнэу ашыхэрэм къизэрагъельгъоремкіэ, сериалхэр зикласехэм япроцент 60-мехъур шхехээ ахэм яптых. Серийтүм къыштегъежъагъеу 6-м нэс пэмүкіхэу еплых. Аш фэгэхъыгъеу хэушхъафыкыгъе цэ фаясигъ — «binge watching». Серийтүм зыщепллыре уахтэм цыфыр, нахьбэрэмкіэ, зимыгъесисеу щэси. Зэфэхысыжьэу фэхъурэр — лыым, цыфым ыкыц! иль органхэм нахь жажъеу тоф ашэнэу рагъажъэ, аш къыкілэлхээко пщэрьшэ хъуным ишынагъо.

Яплионэрэр — гъэсэнгъязэр

Сериалхэм уяпты зыхуукіэ, зызэрбгъэсфырэм даклоу

Яцэнэрэр — психическо псаунгъэр

Уштайнхэм къизэрагъельгъоремкіэ, цыфыр нахьбэрэм сериалхэм яптыкъо къес, ыльэгъэр ишылэнгъэ къыххээ. Гумәкыгъохэм яптынныр зикласехэм депрессие ялэним ишынагъо ѩи. Арышь, аш фэдэсюжет зыпхырыщигъэ сериалхэм бэрэ ямиплынхэу психологхэр цыфхэм къяджэх.

Психологхэм яептыкъэ зызющыдгъэозэгъэ нэуж сериалхэр зикласехэм гущылэгъу тафхъугъ. Мыхэм анахьэу ахагъуатэрэр, къыххынэу зыкэхъурэм тыкэуупчагъ.

Сусана:

— Нахьбэрэмкіэ сизэпплырэр Тыркуем щытырахыгъэ сериалхэр арых. Ахэм нэмүкі щылэнгъэм ухащэрэм фэд. Зебгъажъэкіэ, чэбдзын умыльэкіу, къарыклощтын уигъэгумекіу лъэшшу узлэпащ. Щылэнгъэм тызэоліэрэ лъэнькъохэр зэкі — гушуагъу,

нэшхъэигъи, чылпэ къинхэри ашытэлъэгъу. Пшхъэ къырыклогъе горэхэри гум къагъэкыжы, гухэлъэу зыфэпшыгъэ ашыгъэри ахюольягъо. Къыхэкы, пшысэм фэдэу, чыжэу ѩиэ дунаир къагъельгъоу. Сэ сизэрепллырэмкіэ, сериалхэр къин умыльэгъоу уахтэр бгъеконоим фытегъэпсиххагъэх.

Саида:

— Сериалхэм шлогъе гъэнэфагъэ къаххесхэу сэлъытэ. Гущылэм пае, джырэ уахтэ сизэпплыре «Новая невестка»

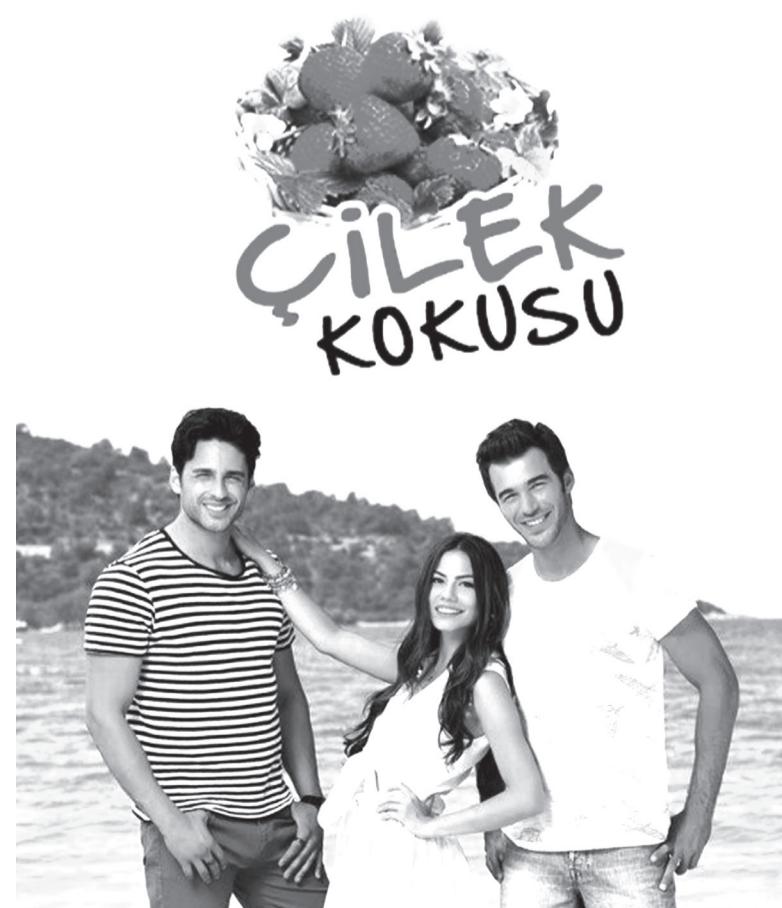
зыфиорэм щылэнгъэм тызэоліэрэ щылакіэр хэсэльягъо. Тэрээз умызеклоноир зэрэмдадхэр, унагъом зэгурмын юныгъеу къыххэфэн ыльэкыщхэр, ахэр герой шъхваалхэм зэрэдагъэзжырэр щысэлэгъух. Нэмүкі лъэнүкъокэ сывызепллыкіэ, сериалхэм яшуагъэкіэ сшххэе зигъэлсэфын, мафэ къес сизэгупшисэрэ щылэнгъэм тлэклу сыйтращын альэкы. Нэужум, гукъидэчыр нахьбэрэх хъугъэу уимафэхэм закыфэогъээжжы. Сериалыр лъэшшу сшлогъешлэгъон зыхкулкіэ, чэцы клахэм нэс сепллын сэлъэкы, неущ тофшэним сизэрэклощти сывыгъэуцурэл. Езгэхъагъэр сэухыгъе, герой шъхваалхэм къарыклощтыр сэлъэгъуфэ сизэгоуты.

Марина:

— Сериалхэм уахтэ сиэ зыхуукіэ, сикласэу сялпты. Нахьбэрэмкіэ Урысыем ыкы Тыркуем аштырахыгъэхэр ары сизэпплыхэрэр. Сюжетэу кыгъэлгъорэр сишилэнгъэ фэдэуи къыхэкы. Аш фэдэхэм нахь сшлогъешлэгъонэу сялпты. Герой шъхваалм чылпэ къинхэр зэрифэшьушаашу къизэринэкыгъэх зыхуукіэ, ори къяачэ къылхильхъагъэ фэдэу къылхъу. Аш фэдэм ухырлыкышшууэу узшэгүгъижы. Ау зэфэхысыжь дэйхэр зыфхъурэ сериалхэр сикласехэм, аш фэдэхэм лъэшшу сагъегумекы.

Сэ сшххэкіэ, сериал гъэшэгъон горэм сыйтафагъэмэ сеплты, ау аш пае чэцы клахэм нэс сывысынир сишэнэп. Герой шъхваалм хэтхэм сафэгумекызз сеплты, аш къыхкіеу чылпэ къинхэр бэрэ къизхахэхэрэр щысэгъэзых.

**Гъонэжкыкъо
Сэтэнай.**

ÇİLEK
KOKUSU

